

ZOMAAR EEN PHONOVOORVERSTERKERTJE?

De geschiedenis van Soulnote in de volgende beknopte vorm komt van de site van de importeur IAD GmbH; Soulnote is een high-end home audio merk van CSR Inc., met hoofdkantoor in Kanagawa, Japan. CSR is in 2004 opgericht door de voormalige medewerkers van Marantz Japan. Het bedrijf heeft nu ongeveer 50 mensen in dienst. Hideki Kato, die sinds 2016 Chief Sound Manager is, heeft sinds eind jaren tachtig een lange professionele carrière. Kato was nauw betrokken bij de ontwikkeling van de legendarische A-10-versterkers van NEC en de LHH-serie van Philips, maar bleef op de achtergrond.

Ondergetekende was er al op voorbereid, de Soulnote E2 phonovoorversterker was geen lichtgewicht. Nadat de maten, 430(W)×160(H)×410(D)mm evenals het gewicht van 20kg tot me waren doorgedrongen, besloot ik ruimte te maken op mijn Creaktiv audiorack. De Soulnote kreeg een koningsplek boven op het rack, naast de draaitafel van dienst: de gloednieuwe Thorens TD1600 met Van den Hul Condor MC. Een en ander had als voordeel dat het eventueel veranderen van draaitafel geen complexe en zwaarwichtige exercitie zou worden.

Het Front

Massief aluminium, bijna beeldhouwwerk. Aan de rechterkant een tweetal draaiknoppen voor instellingen als ingangskeuze en MC-afsluitweerstand. Daaronder zit nog een viertal drukknopjes voor MM capaciteit toevoeging, rumblefilter, een gain-instelling – om het uitgangsniveau te kunnen aanpassen – en een Degauss voorziening. Deze laatste is in feite een soort demagnetisator voor alle metalen delen van een element die na verloop van tijd toch enigszins gemagnetiseerd worden. Heel slim en het geeft aan dat de mensen van Soulnote

weten waar ze over praten.

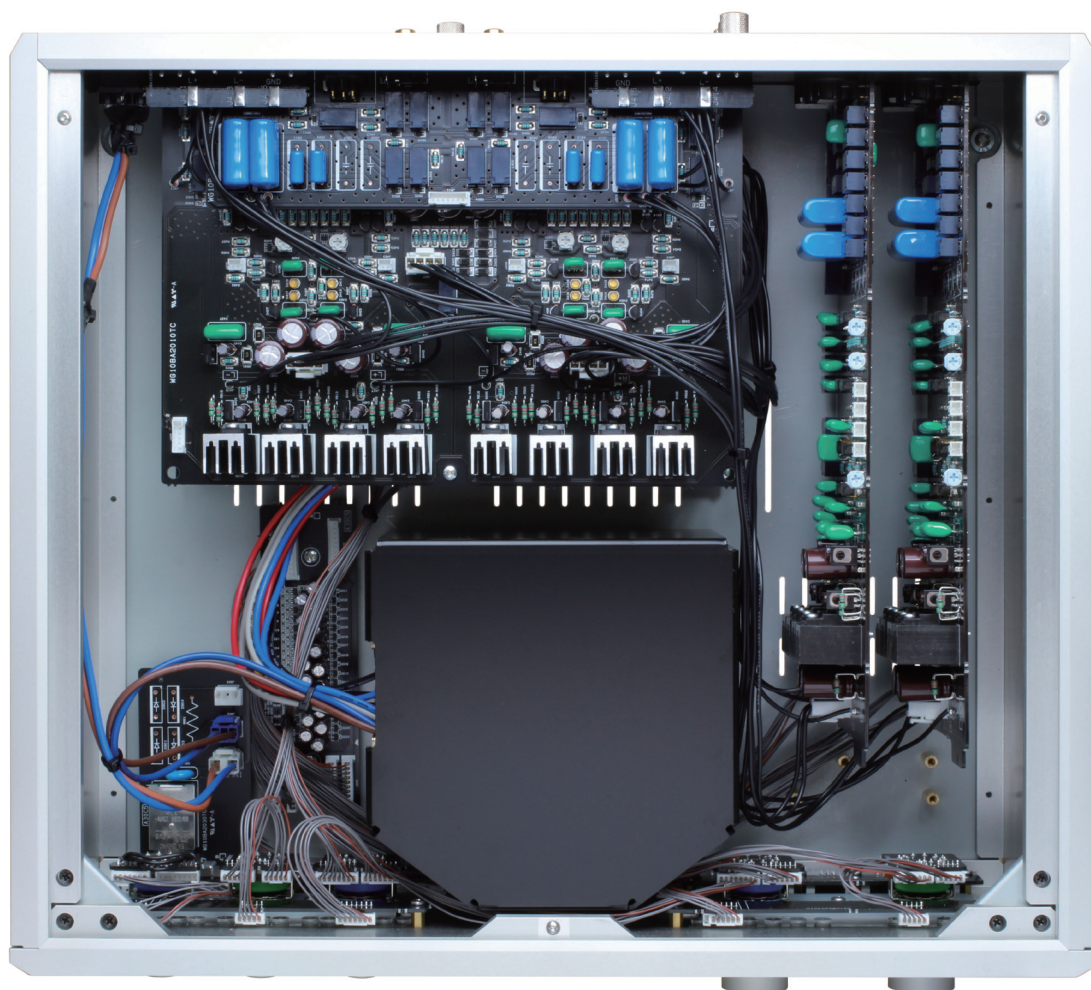
Links een drietal kleinere draaiknoppen die een belangrijke functie hebben bij de instellingen om optimaal pre-RIAA LP en 78 toeren platen te kunnen afspelen (daarover later meer). Daaronder nog een drietal drukknoppen voor het in werking zetten van genoemde pre-RIAA functies, een monoknop – belangrijk bij oud schellak en vinylmateriaal – en een faciliteit om de fase om te draaien. Alle functies worden aangegeven door controle-leds. Er is bewust afgezien van afstandsbediening of bediening via een app om te voorkomen dat eventuele storingen daarvan invloed zouden uitoefenen op de signaalweg. Soulnote kiest voor een zo zuiver mogelijke signaalweg.

De rest van de kast is eveneens uitgevoerd in uit massief aluminium gefreesde platen. Opvallend is de bovenplaat die enigszins los op de rest van de kast is gemonteerd. Alles natuurlijk met de bedoeling om als een soort antiresonator te werken, zie ook de opzet van de voeten/spikes. Ontwerper Kato is naast de ontwikkeling van elektronica ook bezig geweest met de invloed van mechanische resonanties op de minimale stroompjes in de analoge signaalweg.

De aansluitkant laat in extenso de vele mogelijkheden van de Soulnote E2 zien. We kunnen vier (=zegge 4!) draaitafels aansluiten waarvan drie met alle instelbare belangrijke parameters voor MM- en MC-elementen. Elk met hun eigen aansluiting voor chassisaarde. Aansluiting 1 kent daarnaast de mogelijkheid om ook draaitafels met een gebalanceerde uitgang via XLR aan te sluiten. Aansluiting 4 is speciaal bedoeld voor het aansluiten van draaitafels waarin een optisch element uit de DS Audio familie is gemonteerd. Intern is daarvoor een zeer hoogwaardige speciale voorversterker/equalizer aanwezig. Vanzelfsprekend is de uitgang voorzien van zowel XLR als cinch uitgangconnector. De voedingssappen komen binnen via een 3-polige IEC-connector.

Binnen...

Een feest voor iedere high end-liefhebber. Laten we bij de voeding beginnen. Een 400 VA (!) trafo, geheel ingekapseld met een groot aantal actieve en passieve voedingsstabilisatoren zorgen ervoor dat de actieve schakelingen optimaal hun werk kunnen doen. Soulnote heeft bewust gekozen voor deze overdimensi-

onering – maximaal gebruiken de interne schakelingen 45VA – om elke beïnvloeding van de kant van de voeding uit te sluiten.

Anders dan bij veel concullega's zien we dat Soulnote hoofdzakelijk heeft gekozen voor 'through hole' componenten. Misschien ouderwets in deze tijd van SMD en hoge integratie, maar in elk geval een garantie voor een lange levensduur. De componentenkwaliteit is ver boven modaal. Voor technisch geïnteresseerden is het interessant om te weten dat de individuele schakelingen zijn opgebouwd uit zeer hoogwaardige breedbandige symmetrische Non Overall Feedback schakelingen, dus geen opamps verpakt in een discreet jasje. Heel mooi! Ook de manier waarop de RIAA-correctie actief is geïmplementeerd is bijzonder en over heel breed spectrum zeer precies.

Werken met... luisteren naar

De genoemde Thorens TD1600 werd vanzelfsprekend gebalanceerd aangesloten op ingang 1. De uitgang van de Soulnote werd eveneens gebalanceerd aangesloten op onze Mark Levinson ML320 voorversterker. Wat de belangrijke afsluitweerstand betreft konden we kiezen uit 3ohm, 10ohm, 30ohm, 100ohm, 300ohm en 1kohm. We hebben gekozen voor 300 Ohm, hoewel het resultaat met 100 Ohm ook bepaald niet slecht was: de Van den Hul Condor heeft een spoelweerstand van 40 Ohm.

De Soulnote E2 kent een beperkt aantal gain-instellingen:

MC:72dB, MM:52dB, OPT:30dB. Op zich niet verkeerd, maar zoals we bij veel phonovoerversterkers tegenwoordig zien zou een aparte, wat fijnmazigere gain-instelling onafhankelijk van afsluitweerstand wenselijk zijn. Veel

HOMC-elementen profiteren nu eenmaal klankmatig van een lagere afsluitweerstand in plaats van de standaard 47kOhm. We hebben onze wensen doorgegeven aan de fabrikant.

Andere instellingen waren niet nodig: het was weer analoog genieten geblazen. Zo'n ECM klassieker als de Standards van Keith Jarrett c.s. gaat erin als het bijbelwoord in de ouderling. Doodstille inktzwarte achtergrond, mooi niet al te breed stereobeeld, de subtiele slagwerkclicks waarneembaar maar niet overheersend. Pianotoon klasse en geplukte bas afgronddeiep. De Soulnote E2 was de laatste van een drietal phonovoerversterkers – de andere waren een Moon Audio en MolaMola – in de Europa League van de high end-klasse, die we uitvoerig onderhanden hebben gehad. Twee daarvan – de MolaMola Lupe en deze Soulnote – hebben uitgebreide voorzieningen voor oude vinyl- en schellak (78 toeren) platen. Bij de Lupe kon je dat regelen vanuit de app, bij de Soulnote moet je eerbiedig neerknielen voor het apparaat. Ach, enige lichaamsbeweging is nooit weg toch? In de handleiding van de Soulnote staat een uitgebreide lijst labels met de noodzakelijke instellingen. Wat moet er in het pre-RIAA tijdperk dan ingesteld worden? In elk geval: zet de phonovoerversterker op mono of, nog beter, gebruik een mono-element al dan niet voorzien van een 78 toeren naald. Ja, het komt heel precies.

De informatie uit de datasheet is meer dan duidelijk:

Six kinds of Roll-Off (high range attenuation frequency), four kinds of Turn Over (low range amplification frequency), and six kinds of Low Limit (ultralow frequency amplification limit) are all independent of each other and can be changed individually. Together, they offer a total of 144 types of curves, from Decca and Columbia to the first SP records (with Flat response). By using these individual adjustment knobs, you can choose the most appropriate equalizer curve, or, alternatively, you can use the included equalizer curve sheet to customize the equalizer curve. Above all else, we use mechanical relays for switching the

equalizer curve and prioritize sound quality.

De Proof of the Musical Pudding is in the Eating. Vriend F. heeft een mooie Thorens TD124 met bijpassende arm met verwisselbare kop. In de loop van de tijd heeft hij een mooie verzameling 78 toeren schellak en Pre RIAA lp's opgebouwd. Vooral Jazz en met name bigband hebben zijn belangstelling. Niet zo gek, want hij is een toegewijde trombonist in een amateur bigband. Of hij nog eens mocht langskomen met draaitafel en muzikaal bronmateriaal. Hij 'behielp' zich tot nu toe met een Sphinx phonovoerversterker die een soort universele 78 toeren instelling heeft. Maar met de Soulnote-lijst in de hand werden een aantal favoriete albums uitgekozen. Het resultaat: hij was verbaasd, hoeveel de subtiele wijzigingen in de instelparameters uitmaakten. In feite kregen alle belangrijke muzikale aspecten hun correcte karakter weer terug. Alles met respect natuurlijk voor de technische beperkingen van de toenmalige opname en plaatproductietechniek. Het laag werd strakker, van de bassen was ook meer stofuitdrukking te horen. De middenstemmen kregen meer body, de trommels 'smearden' duidelijk minder en het hoog werd ontdaan van vermoeiende randjes. Voor F. in elk geval alle reden om eens na te gaan denken over een diepte-investering.

Voor wie...

Deze Soulnote E2 phonovoerversterker is interessant voor een groep professionele muzikliefhebbers die bezig is met archivering van uniek oud plaatmateriaal. Het is in feite een onontgonnen schat die niet verloren mag gaan. Maar ook bij gevorderde muzikliefhebbers kom ik steeds meer mensen tegen met een grote collectie waar een deel stamt uit het mono-PreRI-AA-tijdperk. Hen zou ik willen adviseren: zoek een dealer op en vraag of je zo'n magnifiek apparaat een weekje mag proberen. Ik denk dat het dan 'eating' wordt. Voor de muzikliefhebber die geen behoefte heeft aan al die mooie PreRIAA faciliteiten heeft Soulnote een phonovoerversterker, de Soulnote E1 (3.990 euro), in haar pakket met in de kern dezelfde opzet van de schakeling maar dan zonder de genoemde bijzondere faciliteiten.

Merk en type:	Soulnote E2 phonovoerversterker
Fabrikant:	Soulnote
Distributeur:	IAD GmbH
Uitvoering:	zilver en zwart
Prijs:	€ 7.490

Voor meer informatie zie www.quad-raad.nl

